Сім років Зеленського. Який план президента на війну, владу і вибори

07:00 04.05.2026 Пн
18 хв

МІЛАН ЛЄЛІЧ
УЛЯНА БЕЗПАЛЬКО

Президент Володимир Зеленський (колаж: РБК-Україна)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з РБК-Україна у Google

Скоро, 20 травня, виповниться сім років з моменту інавгурації президента Володимира Зеленського. Затяжна війна і внутрішні кризи змінили і самого Зеленського, і його команду, і те, як він керує державою.

З яким політичним і військовим планом президент підходить до восьмого року свого правління, що його хвилює і на яких людей він зараз спирається – розбиралося РБК-Україна.

Читайте також: Зеленський працює над стратегією ведення переговорів з РФ без допомоги США, - Politico

Головне:

- **Швидкий мир зірвався.** Переговорний сценарій, на який на початку року розраховували в ОП, знову вперся в головний бар'єр – питання територій.
- **Якщо війна ще 1-3 роки.** Влада все більше робить ставку на виснаження РФ, тиск на її ресурси, зміни всередині власної армії та тривале протистояння.
- **Після Єрмака.** Зеленський почав спілкуватися з ширшим колом осіб, з нинішнім главою Офісу у президента стосунки більш робочо-формальні.
- **Туманне майбутнє.** Джерела в оточенні президента по-різному оцінюють його намір знову йти на вибори після закінчення війни.

Сім років тому Володимир Зеленський готувався до президентської інавгурації. На свій перший, і, як тоді було обіцяно, єдиний президентський термін.

Цей термін триває досі, і невідомо, скільки триватиме ще. Надії на мирне врегулювання, що двічі з'являлися минулого року, зникли. Переговори в глухому куті, у політичних колах багато хто налаштовується на те, що війна триватиме ще рік-два-три.

РБК-Україна розповідає про те, який зараз план у Зеленського, на кого він спирається і чи може піти на нові вибори – коли б вони не відбулися.

Чому мир знову не настав

Фактичне замороження переговорного процесу часто пов'язують із початком війни в Ірані. Справді, вона повністю переключила на себе увагу Дональда Трампа і двох його універсальних переговірників, до такої міри, що сам президент США плутає ці війни у своїх виступах.

Утім, численні співрозмовники в українській владі, обізнані з перебігом переговорів, розповідають, що в глухий кут сторони зайшли ще раніше, у лютому, до початку іранської операції США та Ізраїлю.

Причому не можна сказати, що активізація переговорного процесу ближче до кінця минулого року зовсім не принесла результатів. Крім кількох обмінів, українці, американці та росіяни змогли більш-менш узгодити численні пункти мирного плану. А військові – термінологію, пов'язану з дотриманням перемир'я і потенційним розведенням військ та інші технічні моменти.

Україно-американо-російські переговори в Абу-Дабі (фото: UAE Presidential Court)

Але в підсумку все вперлося в головну проблему, очевидну від самого початку, – територію, а саме підконтрольну Україні частину Донбасу (питання із ЗАЕС, у принципі, теж можна віднести до територіальної теми, хоча тут воно все ж трохи другорядне).

Україна і прямим текстом, і всіма можливими каналами донесла до Москви, Вашингтона і всіх інших учасників процесу свою позицію: ніхто просто так здавати росіянам Донбас не буде. І крапка.

Бачачи це, росіяни навіть почали висловлювати дедалі більші амбіції щодо ефемерної "демілітаризованої вільної економічної зони", яку обговорювали як компромісний варіант вирішення проблеми Донбасу. Її реалізація на практиці практично дорівнювала б повній і беззастережній здачі українських територій – природно, варіант неприйнятний.

З американського ж боку Україна зіткнулася з нерозумінням того, через що, власне, весь сир-бор.

"У Трампа абсолютно впевнені, що йдеться тільки про цей невеликий шматок землі. Вони кажуть, мовляв, чого ви вперлися, та віддайте ви його росіянам, справ-то, зате закінчимо війну, підуть інвестиції, все буде добре. І ми ніяк не можемо їм пояснити, що в такому разі – крім того, що віддавати свої землі в принципі не можна – у росіян одразу з'являться претензії на інші території і не тільки території, ми тим самим лише полегшимо їм життя, і все", – говорить РБК-Україна співрозмовник з української сторони, добре знайомий із ситуацією.

Ймовірно, багато в чому через це (а не тільки через Іран) Стів Віткофф і Джаред Кушнер все ніяк не доїдуть до України. Сенс приїжджати, якщо тут вони почують ті самі аргументи з українського боку.

Можливо, раніше у них була ідея про те, що тут, на місці, вони зможуть когось у чомусь переконати (РБК-Україна чуло і таку думку від джерел у владі) – але і це навряд чи можливо, тому що з питання Донбасу більшість і політикуму, і суспільства дотримується тієї ж позиції.

Читайте також: Путін може запропонувати припинення вогню в обмін на скасування деяких санкцій, - Зеленський

"На попередньому переговорному етапі була спроба дотиснути Україну до якогось формату здачі території, на що ми не пішли, і Росію до якогось формату альтернативного – вільна економічна зона, стоїмо де стоїмо, відходимо на рівні дистанції", – розповідає співрозмовник у президентському оточенні.

У підсумку, Трампу не вдалося ні те, ні інше. Україна не погодилася віддати Донбас, а Росія зробила ставку (програшну) на удари по енергетичній інфраструктурі.

Утім, за словами поінформованого джерела видання, на горизонті тепер новий етап – спроба американців "продати" зняття санкцій в обмін на якісь ефемерні поступки з російського боку. Зокрема, на перемир'я без гарантій, про що раніше писало РБК-Україна. "Звичайно, далекобійні удари триватимуть незалежно від дипломатії, це наша тактика", – додає співрозмовник в оточенні Зеленського.

План Зеленського

Як висловився б один майстер українських політичних афоризмів, "якщо війна не закінчується, значить, вона триває". Отже, генеральна стратегія України залишається незмінною, звичайною для війни на виснаження – протриматися довше, ніж противник.

Якщо трохи конкретніше: зміцнюватися самим, послаблювати ворога до того моменту, коли Росія вже буде не в змозі продовжувати війну з економічних причин. І коли дірки в бюджеті і наростаюче внутрішнє невдоволення не можна буде погасити відключеннями інтернету і криками на федеральних телеканалах.

Якщо за рік Силам оборони вдасться ще більше вимотати росіян на полі бою, не давши водночас їм захопити Донецьку область, то далі Москва може зменшити свої апетити і погодиться на щось менше, наприклад, на завершення війни по лінії зіткнення (без юридичного визнання Україною захоплених територій). Принаймні, як розповідають джерела РБК-Україна, таке бачення має місце на Банковій, хоча і там його далеко не всі поділяють.

"Такий компроміс разом із можливим вступом України до ЄС може бути сприйнятий нашим суспільством. І далі може дозволити Зеленському йти на вибори. Адже для Кремля також важливо встигнути домовитися поки Трамп у Білому Домі. Навряд чи будь-який інший президент США після нього дасть їм таку можливість – повернутися з ізоляції", – міркує один зі співрозмовників РБК-Україна.

У цьому сенсі війна в Ірані передбачувано нашкодила українській стратегії. Втім, начебто не катастрофічно. Від одного зі співрозмовників РБК-Україна чуло оцінку, що раптове підвищення цін на нафту допомогло Росії компенсувати не більше 10% свого дефіциту, але фундаментальні проблеми нікуди не поділися.

Тим паче, що Україна, спостерігаючи за діями США, вирішила взятися за антиросійські санкції самостійно, планомірно випалюючи російські НПЗ, зокрема й у глибокому тилу агресорів.

Тим самим вирішуючи два завдання: не дати росіянам сповна скористатися зростанням нафтових цін і провокуючи невдоволення серед "глибинного народу", який досі залишався "поза політикою". Залишатися "поза політикою" навіть за тисячу з гаком кілометрів від лінії фронту вже неможливо, коли ця "політика" натурально стукає у двері та змушує зачиняти вікна від отруйного диму з палаючих НПЗ.

Крім того, Зеленський загалом зміг провернути досить успішний "спін", перетворюючи проблему – війну в Ірані – на можливість. Україна дуже оперативно "вскочила" у близькосхідний конфлікт, показавши на практиці свої можливості в сучасній війні (за деякою інформацією, навіть на незадоволення американців).

Але два візити до Саудівської Аравії з проміжком у лічені дні, поряд з іншими державами, і перспективи подальшої військової співпраці того точно варті.

Володимир Зеленський і наслідний принц СА Бін Салман (фото: Getty Images)

"Президент, звісно, дуже набив руку в міжнародці, він дає динаміку, змушує ворушитися цей чинний геронтократичний Захід. Він цим живе і бачить тут свою ефективність", – говорить співрозмовник в оточенні Зеленського.

За його словами, у відставці Андрія Єрмака, який раніше курирував і міжнародний напрямок, є і позитив – тепер весь міжнародний блок замкнений на Зеленського особисто.

"Єрмак був більш процесною людиною, звідси всі ці нескінченні Zoom'и, робочі групи... Зеленський предметніше: що треба, щоб, наприклад, нам дали якусь конкретну зброю або там корабель? Ага, треба з'їздити з візитом туди-то. Усе, поїхали", – каже співрозмовник.

Крім вибивання різної допомоги та укладення контрактів на міжнародному напрямку є ще одне глобальне завдання – вступ до Євросоюзу.

На відміну від багатьох інших питань, одним натиском тут справу не вирішити. Зокрема тому, що напирати треба не на одну країну, а на цілий блок. У ньому є країни великі й малі, зі своєю внутрішньою політикою, претензіями до України, а то й майже неприхованим страхом – від того, що до Євросоюзу приєднається не маленька Чорногорія, а величезна країна з добре розвиненими окремими секторами економіки.

Про те, як бачать процес євроінтеграції з Києва і Брюсселя, РБК-Україна нещодавно докладно писало. За минулий час вдалося усунути одну велику проблему – Віктора Орбана, але вимоги Євросоюзу до України у сфері реформ нікуди не поділися. Тому вступ до ЄС уже 2027 року нереальний – про це говорять навіть найбільші друзі України в Європі.

Якщо євроінтеграція стане частиною потенційної "великої угоди", процеси можуть прискоритися – з цим згодні співрозмовники РБК-Україна і в українській владі, і в дипломатичних колах – але не до світлової швидкості. ,

Merit-based approach (підхід, заснований на заслугах країни в реформах) скасовувати заради України ніхто не буде – в цьому РБК-Україна переконалося після спілкування з безліччю європейських дипломатів. Тому промацування різних "гібридних" варіантів євроінтеграції, з європейського боку, триватиме.

Міжнародна діяльність, безумовно, займає зараз величезну частину в порядку денному Зеленського. Другий пріоритет теж очевидний – це оборонка. "Він переживає дуже, розбирається, як усе працює, що треба зробити, те саме –енергетика", – каже співрозмовник видання в оточенні глави держави.

"Ракети для ППО і загалом система ППО – це номер один безперечно, це щоденне завдання без перебільшень, реально щоденне, особливо в аспекті антибалістики. Фронт, різні далекобійні операції і можливості для цього. Вже після цих трьох пріоритетів – все інше", – говорить співрозмовник РБК-Україна на Банковій.

Одне з поточних завдань – не розгубити ті конкурентні переваги, технології і досвід, насамперед у застосуванні дронів, які Україна отримала за час великої війни. Як зробити так, щоб виробництво дронів для третіх країн відбувалося під контролем держави, а не в обхід, – цій темі Зеленський приділяє багато уваги на зустрічах із журналістами та за закритими дверима.

Інше фундаментальне військове питання – це, звісно, мобілізація. Тема, від якої Зеленський завжди вважав за краще публічно дистанціюватися – як, наприклад, під час ухвалення багатостраждального профільного закону. Як утім, і від інших непопулярних у народі тем, на кшталт корупційних скандалів. Навіть зовні помітно, наскільки охочіше президент коментує міжнародні теми, а яке роздратування в нього час від часу викликають навколокорупційні питання.

Цілком очевидно, що підходи у сфері мобілізації треба змінювати. Не минає, напевно, жодного дня без нових інцидентів – то з нападом на військовослужбовців ТЦК, то з їхнім упійманням на хабарах.

Реформа системи мобілізації була одним із головних завдань, яке Зеленський дав новому міністру оборони Михайлу Федорову. Утім, його ідеї – прибрати ТЦК з вулиць і перекласти всю відповідальність на поліцію – розуміння на Банковій не знайшли.

Читайте також: Реформа ЗСУ. Яких змін в армії чекати вже з червня

РБК-Україна чуло й інші, вельми оригінальні концепції реформи, наприклад, проведення лотереї за датами народження, щось схоже на практику США під час війни у В'єтнамі.

Але в підсумку, було вирішено обійтися більш консервативним підходом. Як оголосив Зеленський, уже в червні почнеться підвищення виплат українським військовим, розширюватиметься контрактна складова армії, щоб у перспективі демобілізувати тих, хто служить уже давно.

Мотиваційний плакат у ТЦК (фото: Getty Images)

Сама концепція – залучати людей в армію грошима – в теорії може бути виходом з поточного глухого кута. Про це в інтерв'ю РБК-Україна розповідав один з провідних українських соціологів Олексій Антипович. Втім, щоб гострота проблеми – і з мобілізацією, і з конкретними термінами служби – була знята, грошей потрібно дуже багато, набагато більше, ніж Україна поки що може заробити або отримати на Заході.

"Ми знаємо, що в червні-липні може бути багато викликів через чергову спробу росіян і співчуваючих росіянам дотиснути Україну до "згоди" на приємне Путіну завершення війни. Відповідно, що результативнішою буде армійська реформа, то сильнішими будуть позиції в дипломатії з огляду на потенційний тиск, який може бути", – каже співрозмовник видання в оточенні Зеленського.

Решті тем, на кшталт економіки або власне політики, уваги приділяється менше.

Економіка – сфера Кабміну, Зеленський, як каже співрозмовник у його оточенні, торкається тільки тих питань, які безпосередньо хвилюють його електорат.

"Він своїх виборців добре відчуває і вважає, що якщо він приносить гроші в країну, то якийсь відсоток від грошей має піти "для людей", – каже співрозмовник.

Зеленський після перезавантаження

Після того, як мирні переговори знову зайшли в глухий кут і вибори знову відсунулися за горизонт, політики як такої в принципі стало менше. Головна внутрішньополітична тема, криза у Верховній Раді, за останні тижні стала трохи менш актуальною, абияк парламент знову почав видавати результат. Ці питання Зеленський делегував парламентським "старійшинам": спікеру, його першому заступнику і голові фракції "Слуга народу".

Ці люди – Руслан Стефанчук, Олександр Корнієнко, Давид Арахамія – одні з тих, хто зараз входить до ближнього кола президента. Після звільнення Єрмака з посади Зеленський став частіше спілкуватися з ними та іншою "старою гвардією".

А ось еквівалентної заміни самому Єрмаку так і не знайшлося. Це й не дивно – з попереднім главою ОП президента пов'язували не тільки робочі, а й особисті стосунки.

"Він виглядає більш самотнім. Адже раніше поруч із ним завжди був хтось другий - той, хто супроводжував його, був поруч, радив, і міг поговорити з ним на інші теми, відволікти його, пожартувати з ним – Богдан, Єрмак. Зараз цієї людини немає. Хоча я, як і багато хто, переконаний, що якийсь емоційно-психологічний зв'язок із Єрмаком він, як і раніше, зберігає. З нинішнім главою Офісу у президента стосунки більш робочо-формальні", – говорить один зі співрозмовників РБК-Україна.

Про те, як пройшли перші сто днів Буданова на новій посаді – читайте в окремому великому матеріалі РБК-Україна.

"Напевно, АБ (Єрмак, - ред.) може комусь дзвонити і дзвонить, він людина дуже активна. Але це популярний міф, що нібито можна ухвалювати рішення так "віддалено", комусь телефонуючи і щось кажучи", – говорить співрозмовник у ближньому колі президента.

Кирило Буданов на форумі (фото: t.me/Kyrylo_Budanov_Official)

"Єрмак із кабінету президента не вилазив, а Буданов туди заходить тільки з конкретних робочих питань", – розповідає виданню ще одне джерело у владі. Як додає інше, не варто применшувати присутність Буданова на Банковій: "Він активний, він шукає речі, які можна зробити, вирішує проблеми там, які накопичилися".

Про те, що новий глава ОП, хоч і влився в команду президента, але все одно зберігає певну самостійність, РБК-Україна чуло від багатьох. Увагу привертає і висока публічна активність голови Офісу. До такої міри, що навіть з'явилися чутки про його швидку відставку.

Усі, хто хоч трохи знають принципи роботи нинішньої влади, добре в курсі, що Зеленський вимагає від членів своєї команди абсолютної, стовідсоткової лояльності.

А помітна медіа-присутність (тим паче, у випадку Буданова, що лягає на фундамент суспільного сприйняття його як героя війни) може бути розцінена як прояв такої нелояльності. Або, за формулюванням одного з попередників Зеленського на посаді, як "формування власного політичного іміджу".

Так чи інакше, навряд чи Зеленський розраховував, що Буданов, за свого рівня публічності на посаді начальника ГУР, повністю зникне з інформаційного простору після переходу на Банкову. Інше питання – навіщо Зеленський його туди призначав.

У момент його переходу в ОП у політичних колах звучали різні версії: одні припускали, що президент у такий спосіб готує собі можливого наступника. Інші - що радше йшлося про спробу вбудувати і "заземлити" рейтингову фігуру безпосередньо у свою президентську команду.

"У президента країни, що перебуває у стані війни, не може бути друзів", – так торік, у розпал "Міндічгейту", Зеленський прокоментував санкції щодо самого Тимура Міндіча (нинішній сплеск інтересу до цієї справи на Банковій очікувано ігнорують).

Тому зараз Зеленський більше спирається на людей-функцій, на кшталт заступників голови ОП. "Це не заступники Кирила, як це не були заступники Єрмака. Це його заступники", – каже співрозмовник у президентському оточенні.

Читайте також: Зеленський запровадив санкції проти експлави ОП Богдана

Медійними питаннями опікується радник Дмитро Литвин, парламентськими справами – та сама "стара гвардія", за потреби Зеленський може напряму зателефонувати якомусь міністру або головам ОВА.

Військові рішення президент ухвалює вкрай обережно, розповідає співрозмовник РБК-Україна у військових колах. Для цього він може вислухати багатьох людей, зважити різні фактори, плюси і ризики, навіть виїхати безпосередньо "в поля". Але головним його радником у питаннях фронту був і залишається головнокомандувач Олександр Сирський.

"Щодо оперативної обстановки вони, здзвонюються чи не кожні дві години. Між ними склалися досить теплі стосунки. Зеленський і Залужний все-таки різні, а з Сирським вони за темпераментом збіглися. Вони обидва більш рішучі, авантюрні в позитивному сенсі цього слова", – каже він.

Володимир Зеленський спілкується з Олександром Сирським (фото: t.me_V_Zelenskiy_official)

Що робитиме Зеленський, якщо в якийсь день війна все ж таки закінчиться або стане на паузу? Різні поінформовані люди дають різні відповіді, але частіше навіть вони оперують здогадками.

"Він же вже пройшов у цій грі всі етапи, до яких багато хто й не доходить. Неофітом він був, "будівельником" був, інтриганом, навіть "любі друзі" у нього свої були, він усе пережив. Думаю, якщо дійде до виборів, і він розумітиме, що місію виконано, гірше не буде, суспільство пробачило помилки, або, як мінімум, сприйме, умовно кажучи, членство в ЄС як компенсацію за втрачені території, –тоді він не піде", – міркує один зі співрозмовників.

За його словами, якщо раніше багато хто думав, що після президентства Зеленський повернеться до колишньої діяльності та буде "знімати кіно", то тепер його бачать, скоріше, у "великій дипломатії", яка буде особливо актуальною в разі вступу України до ЄС.

Утім, інші співрозмовники кажуть, що насправді Зеленський уже прийняв для себе рішення – іти на наступні вибори. І багато його дій і призначень зараз прив'язані до цих планів: він уже придивляється як до майбутніх союзників, так і до майбутніх конкурентів.

Хтось зазначає, що такими темпами скоро набереться вже й друга президентська каденція – і тоді на вибори, напевно, йти буде не з руки.

Але поки що Зеленський залишиться на своєму першому президентському терміні. Хто ж міг подумати у 2019 році, що він триватиме так довго.

Запитання-відповідь (FAQ)

– Чому швидкий сценарій завершення війни знову опинився під питанням?

Переговорний трек знову зіткнувся з головним системним бар'єром – російськими вимогами щодо територій. Саме це питання, насамперед пов'язане з Донбасом, знову робить сценарій швидкого політичного врегулювання вкрай складним. У політичних колах багато хто налаштовується на те, що війна триватиме ще рік-два-три.

– Як це впливає на стратегію Зеленського?

На Банковій дедалі помітніше зміщують акцент з очікування швидкого миру на підготовку до довшого протистояння. Йдеться про ставку на виснаження РФ як ударами по її НПЗ і ВПК, зміцнення власної оборонки, реформи у власній армії та збереження керованості системи.

– Що змінилося у владі після відходу Єрмака і хто зараз у ближньому коло президента?

Зеленський розширив коло спілкування. Тепер весь міжнародний блок замкнутий на ньому особисто. З нинішнім главою Офісу у президента стосунки більш робочо-формальні. Парламентськими питаннями опікуються Руслан Стефанчук, Олександр Корнієнко і Давид Арахамія – вони також серед близького кола Зеленського. За медіа відповідає Дмитро Литвин, у військових питаннях радиться насамперед з Олександром Сирським. Тепер Зеленський став більше спиратися і на заступників голови ОП.

– Чи залишаються вибори частиною планів президента?

Поки що вибори не здаються найближчою перспективою. Хтось каже, що Зеленський ще не прийняв для себе рішення, чи піде на другий термін, і це залежатиме від майбутньої конфігурації кінця війни. Інші ж, навпаки, вважають, що він уже прийняв таке рішення.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:
Володимир Зеленський
Офіс президента
Мирні переговори
Вибори в Україні
Мобілізація в Україні

Реклама
Ad
Реклама
Ad

НОВИНИ

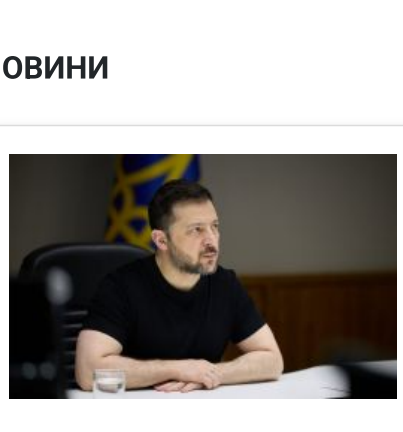

Захист залізниці, АЗС та критичних підприємств від обстрілів посилять, - Зеленський

Реклама
Ad
Реклама
Ad

НОВИНИ
Новини України
Війна в Україні
Економіка
Світ
Надзвичайні події
ПОЛІТИКА
АНАЛІТИКА
Статті
Інтерв'ю
Точка зору

БІЗНЕС
Економіка
Фінанси
Авто
Tech
Енергетика
Біла економіка
ЖИТТЯ
Гроші
Зміни
Освіта
Суспільство

СПОРТ
Футбол
Баскетбол
Теніс
Бокс
STYLER
Люди
Тренди
Корисне
Смачно
Гороскопи

WAVE
Інсайдер
Стиль
Велнес
Культура
Подорожі
Смак
Зірки

РБК-УКРАЇНА UA | EN | RU

Про компанію
Редакційна політика і стандарти
Як стати нашим автором
Правила користування
Правова інформація
Політика конфіденційності
Контакти
Команда
Вакансії в РБК-Україна
Розмістити рекламу

Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-05347 Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка порталу - https://www.rbc.ua. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.